

Crònica 16: Tailàndia – sawàt-dii-khâ –

Deixem Ko Tao amb certa recança, però l'afany de descoberta ens començava a burxar, un neguit ambiciós que no ens deixa ancorar tranquils a la primera illa que ensopeguem sense preguntar-nos què hi haurà més enllà. Escollim Ko Pha Ngan, un tros de terra un xic més gran sacsejada per les festes a la llum de la lluna. El transbordador carregat de turistes amb enganxina, gustosos de socarrar-se a coberta, i de famílies tailandeses més prudents que han viatjat arrecerades, ens atura a Thong Sala, un poblet portuari que sembla que queda lluny de tot arreu. Curiosament no hi ha transport urbà, ens venen a rebre els *songthaews*, que literalment vol dir dues files, són una mena de furgonetes equipades amb un parell de banques al porta bultos, entenem que fan de taxis compartits i que ens repartiran per tots els allotjaments de l'illa. Mal guiats pel preu ens descarreguen a Hat Yao, la fotografia que ens han ensenyat devia ser enganyosa, caminem enmig d'un garbuix d'herbes, seguits d'un parell de nois que encara van més despistats que nosaltres, i del no res, n'apareix una família sencera afalagant-nos amb alegrets i badant una rialla dentada que estova la desolació d'aquest indret. S'hi escarrassen tant que ens fan mala espina, massa tard, la platja és un pantà de llot pestilent sense aigua, el mar ha reulat tant que gairebé el perden. Incrèduls, recorrem el fangueig esperant trobar les aigües de Ko Tao rera les roques que es veuen al fons, potser queda més amunt, passat el turó..., però la mirada desencaixada que ens llança un tipus d'edat dubtosa, entelat pel seu baf alcohòlic, ens fa observar amb més serenor l'entorn; tot de parelles han quedat engolides dins les hamaques, no hi ha moviment, tothom ha arribat avui i marxarà demà, forçats a oblidar el repic de taladres i martells que surt de tot arreu, i el ressò buit d'una família tailandesa que s'afanya a amortitzar el karaoke.

Ens fem amb un parell de movilets i anem a la recerca de platges que encara tinguin mar. L'interior de l'illa és espectacular, una verdor humida que s'escapa per tot arreu i els esgarips esfereïdors dels animals de la selva. Enfilem per camins feréstecs que ens empolssinen, fins al salt d'aigua de Than Prawet, un rajolí que remulla d'escallimpada les roques del barranc. Ens encomanem als crits alegres d'uns infants que juguen a passar per sota l'aspersor sense mullar-se.

Recórrer les illes amb moto és tota una experiència.

Koh Pha Ngan. 12 abril 2003

D'aquí a Ban Chalok Lam, un poble de pescadors que sembla viure al món paral·lel, insensibles a la quantitat de viatgers que els observen fascinats per la seva indiferència. Sembla que trenquem el tel d'una bombolla i entrem dins d'un escenari immòbil i rústic. Vaixells de vela, barques de pesca acolorides que suren com pastissos de merenga. Comptem uns sis o set pisos comprimits, una calaixera que es va fent petita fins que l'enforquilla el màstil. Veiem les cares i els genolls dels mariners que hi ha encabits, sobte, és una incomoditat còmica, més pels que tenim un cos i una percepció de la vida tant rígida. L'home que sèu prop del port ha fet una estesa de calamars i espera amb una paciència infinita que s'assequin, no fa res, ni es belluga, només espera. El seu rostre serè emana una felicitat semblant a la de l'home que dorm a la rebotiga de queviures en conserva, jeu a la seva tombona de flors, voltat per la ferum agre de les bosses de plàstic que pengen de tot arreu, fermentant aliments que desconexim. I aquesta parsimònia alegre s'encomana a la família que dina asseguda sobre l'entarimat de fusta que han construït davant de casa. Tot es fa, sense presses ni fressa, amb la llestesa serena del qui viu, i la nostra mirada obtusa es meravella reconeixent que mengem, juguen, dormen i riuen sempre.

**La imatge reflexa perfectament el concepte del
"Sanuk" tailandès.
Koh Pha Ngan. 12 abril 2003**

Sanuk és la màgia tailandesa, el secret d'aquest tarannà humil i feliç, la vida es mesura amb *sanuk* i *sabai*, la diversió i la satisfacció que omple totes les gestes del dia. Deixem la bombolla atemporal intacte i fem via cap al sud de l'illa, Hat Rin, l'hemisferi oposat, un indret sorollós que celebra la posta i la sortida del sol amb sons apocalíptics, una plantació de ressorts, bars i botigues de records, per la gent que busca estar amb gent.

Sortir de Hat Yao no és pas tant senzill, tothom hi vol fer negoci, el *songthaew* que ens havia de canviar de cala ens ha tornat a Thong Sala, no en marxarem fins que arribin més turistes amb vaixell per acabar d'omplir el carro, és com un suplici, corredisses amunt i avall amb retratos de bungalows plastificats a la recerca i captura de viatgers de motxilla assolellats. Aquests vehicles maregen, anem de canto, rebotant sense veure el fora, però

aconsegüim arribar a Ao Mae Hat, un raconet tranquil al nord est de l'illa, sense posta de sol ni corall però amb aigua salada. Arribem decidits a passar-hi un parell de dies, però caiem en una dolça apatia, no és mandra, és un benestar rutinari, saber que després d'esquarterar la pinya ens capbussem al mar, el temps s'encongeix fins que els àpats queden a tocar, esmorzar i sopar i tornar a esmorzar. Des de l'hamaca tot es veu diferent, tronc de palmera, mar, cel. Tenim el cap ben entumit i el cos exageradament cansat, trobem aberrants les ànsies de voltar que ens han fet bellugar fins aquí i tranquil·litzem els remordiments repetint-nos que la ruta que havíem traçat era massa atrafegada, ens abandonem convençuts d'assaborir aquest estat letàrgic, decidint que al món no hi ha racons més bonics que d'altres sinó estats d'ànims més disposats a gaudir-los i ens quedem estranyament calmats.

**Això és el "Sanuk" portat a l'extrem...
Koh Pha Ngan. 14 abril 2003**

Sense entendre com hem marcat una rutina absurda, a mitja tarda anem a comprar la pinya, potser és perquè necessitem saber que fem quelcom, és l'abans i el després. La imaginació se'ns deforma, cadascú viu al seu món, buscant l'equilibri perfecte entre cabòries i plaers. Si un dia pensem massa, l'altre estiregassim l'ensabonada de la dutxa i la lectura fins que ens omple el dia.

Dormim davant la caseta dels esperits terrenals, els *phra phum*, una talla de fusta clavada al jardí de totes les llars, com una caseta pels ocells, plena de figures i bons aliments, fascinant. Cada matí les peces canvien de posició, són els esperits protectors de la llar, els *Chào th~ii* o "senyors del lloc" que vetllen pel benestar del món. Tota família thai ha de fer per manera que els seus esperits visquin feliços dins la capelleta, evitant que s'enfadin i s'escampin per l'estança familiar, diuen que si dins d'una casa hi ha mala fortuna s'ha de fer venir a un conciliador perquè posi pau entre els esperits. S'ha de mirar molt bé on es planta aquest temple reduït, doncs ha de tenir

més bona vista i més bona llum que la casa principal, i si es fan obres també s'ha d'ampliar un xic el pedestal dels esperits, no fos cas que es possessin gelosos i encomanessin la mala maror.

**Les “cases dels esperits” són autèntics xalets de luxe en miniatura...
Koh Pha Ngan. 14 abril 2003**

Hi tenen un bon feinat darrera d'aquestes ànimes mimades, però tot es fa amb una serenor relaxada i despreocupada, és la filosofia de vida del budisme theravada. *Jai yen*, cor fred, que en diuen, és la calma dels savis, el saber estar tranquil en moments tensos. L'embolcall d'un caramel diu que el caràcter tailandès és com el bambú, es doblega davant l'adversitat i torna a recuperar la forma sense trencar-se. *Mai pen rai* és la resposta als entrebancs de la vida, - què hi farem -, diuen encongint les espatlles i amb un somriure encisador. Fins i tot tenen una paraula vulnerable a aquesta manera de fer, “*Kriengja*” és la voluntat d'evitar molestar a algú més ancià amb problemes propis. A aquest tarannà tant ben trobat s'hi barregen tot de creences màgiques i els esperits cobren vida de debò. Diu la llegenda que la terra dels somriures es va enfosquir quan els governants jemers d'Angkor, per poder prendre els seus rituals diaris de banys sagrats, exprimien al poble fent-se portar ofrenes d'aigua des de tots els racons del país, les àmfores es trencaven i els habitants de l'imperi no paraven de recular i carretejar aigua, fins que un jove eixerit i humil, anomenat Phra Ruang, va dissenyar unes àmfores de bambú. El rei, assabentat de la troballa, va sospitar que aquest enginyós inventor no tingués poders sobrenaturals, i va decidir fer-lo desaparèixer encomanant la matança al seu astròleg personal que tenia el do de viatjar per sota terra. En Phra Ruang, que s'ensumava alguna cosa, es va vestir de monjo per amagar-se al *wat*, l'astròleg va trigar un xic però el va acabar trobant i el jove heroi el va petrificar amb un encanteri. Quan va ser home es casà amb la filla del governant de l'imperi sujothai, l'imperi de l'origen de la felicitat, ara és un esperit, un *phra* que vetlla per la tolerància i

els somriures. En Phra Japung Phi és l'esperit de les muntanyes, el que viu per sobre de totes les coses, i si se'l venera porta pau i prosperitat al país, i en Phra Siam Devadhiraj és l'àngel guardià del regne de Siam.

***“Kriengjai” és evitar les preocupacions als ancians.
Koh Pha Ngan. 16 abril 2003***

Ens agrada espigar com s'atiparan els esperits de la caseta, avui hi tenen un bol d'arròs blanc, una mica de pollastre, potets amb salses, un refresc de taronja i una pinya sencera. Els hi ha servit en Bula Bula, un noiет camassec i esbirro que viu al negoci de les cabanyes, és l'ànima de la platja, mentre pren nota del què menjaran els clients, s'asseu a flirtejar amb les noiетes que veu massa soles, s'escapa a fer quatre xuts de pilota amb els pantalons ensacats fins a sota el pit, i als vespres fa de faquir al voltant de la foguera. No deixa mai de riure, diu que la vida no te la pots prendre en serio. - *Sanuk, sabaí!!!*- criden donant-li la raó amb una rialla desdentada la parella de mitjana edat que fa massatges tailandesos, són menuts i àgils, i amb els braços i les cames estiren totes les extremitats dels masegats fins que ressona un espetec ossi. Una calada, una estirada, tot a bon ritme, mengen, dormen i riuen sota l'arbre mentre esperen que algú vulgui ser estirat. Jugar, menjar, riure i dormir mentre feinegen i sempre...

***Des de ben petits els tailandesos
semblen conèixer el "Sanuk"...***
Koh Pha Ngan. 16 abril 2003

Les famílies que treballen endreçant les cabanyes netegen cantant i cuidant als menuts, s'agrupen enriolats per fer un mos i una becaïna, passen el dia junts, fent-la petar animosament i com aquell qui no vol ja ho tenen tot net i polit. Les cuines són plenes de petits que gategen amunt i avall agafant-se a les faldilles de tothom. L'home que ven verdures viu dins la verduleria o ha encabit la verduleria dins la seva llar, és una caseta típica tailandesa, una sola estança feta de fusta de teca, aixecada del terra i recoberta de teulats encavalcats. Té les parets atapeïdes de quadres de reis, un santuari de flors i ofrenes entre les patates, les pinyes i les desenes d'herbes tendres que no sabem reconèixer. Del darrera d'un petit envà en surt un matalàs i el televisor. Es passa el dia assegut dins la plataforma de fusta que hi ha davant la casa, just al costat de la caseta dels esperits, enlairada i tapada amb un sostre però sense parets, deduïm que és l'estança social, aquí s'hi fa la vida de veïnat, ell hi té un coixinet i una hamaca que li estoven la contemplació. Un xic més amunt han adaptat la seva glorieta amb bidons de petroli i bombes hidràuliques, improvisant una betzinera, els altres veïns fan servir el seu requadre de fusta per fer-hi un bon àpat i més avall hi fan massatges. La família que ven queviures acaba de coure unes cuixes de pollastre a peu de carrer i se les cruspeixen asseguts al terra de la botigueta. Els patis del darrera de les cases són un desmanec, hi ha de tot, encimbellat i mal girbat. Animals, joguines, aliments d'assecar, gibrells d'aigua, ferralla, roba estesa, gàbies buides, matalassos, fustes..., un museu de trasteria apilonada amb sentit del desús.

**Qualsevol lloc és bo per fer unes
cuixes de pollastre...
Koh Pha Ngan. 16 abril 2003**

Tretze d'abril, *songkran*, cap d'any, és l'inici d'un nou any solar, vivim al 2547 i aquesta festivitat ens enxampa despistats. De bon matí tothom corre ruixant-se amb galledes i pistoles d'aigua, ens empastifen les galtes amb una pasta de farina que porta bona estrugança. Diuen que quan vivien els avis dels rebesavis, les terres es van eixugar, i les *naga*, unes serps mitològiques, van escopir aigua del mar perquè ploqués, des de llavors, aquesta és una bona diada per ruixar-se amb alegria. També és costum alliberar ocells i peixos vius, rememorant el feinat que tenien els avantpassats a salvar els peixos que quedaven atrapats als bassals dels camps quan *naga* escopia tanta aigua que els rius s'escapaven del seu traç estovant tota la terra. Llàstima que ara aquests ocells s'han de caçar per poder ser alliberats, molts agonitzen malmesos dins les gàbies dels joves que els carretegen amunt i avall buscant qui vulgui comprar la seva llibertat per pocs *bats*. Dins les llars tailandeses encara hi ha més rebombori, és dia de desprendre's de les pertinences velles, mudar-se i pregar al *wat*. Es banyen les figures de buda i els fills abocaran aigua perfumada a les mans dels seus pares esperant-ne la benedicció.

Si sempre escampen rialles, avui encara sembla que ressonin més, *-sawàt-dii-khâ* – saluden les noies, allargant amb una cantarella melosa la a del final, i els homes responen amb un *-sawàt-dii-khrâp-*, estiregassant amb gràcia totes les lletres, fins la p final que és un cop sec i contundent. Ara rumiant veiem que no hem après massa paraules, ens comuniquem amb rialles i cops de cap, *pai nai* ens sembla que vol dir què tal, i el què no escatimem és el *khàwp khua khâ* i el *khàwp khua khrâp* per donar les gràcies.

**“Sanuk”, “Sanuk” i més “Sanuk”...
Koh Pha Ngan. 17 abril 2003**

Al capvespre els petards de revetlla acomiaden el sol, la platja s’ha omplert de fogueres, viatgers i illencs es preparen per fer-ne una de grossa. Hi ha barquetes que s’emporten la gent fins a Hat Rin, on diuen que hi ha una festa de les que fan baixar la lluna a cops de llum i a batzegades tecno, “full moon party” l’anomenen. Ens quedem asseguts a vora mar, un xic inquietats perquè els petards esclaten sense massa miraments, contemplem la foscor i la immensitat de la bola de formatge que penja damunt nostre, i de sobte, sense temps de senyar-nos ni xisclar, hem quedat eixordats i recoberts d’espurnes, tot de gent salta esverada i mil bocins de foc i fum ens separen a tots de tot. El sostre de la cabanya que feia de xiringuito s’està encenent, un turista impulsiu hi llença la seva ampolla d’aigua i un altre l’apaga a cops de samarreta, n’han exagerat la mesura fent baixar una trencadissa de licors i copes. Tothom es mira estranyat per esbrinar què ha passat, els amos encara riuen, han quedat plens de sutja i ferits de les mans, però no poden parar de riure, explica que ara ja sap que si apreta molt fort la bengala a la sorra no explotarà dalt del cel.

Ara si que necessitem una mica de moviment, hem perdut la noció del temps i estem a punt de perdre el nord, la dolça apatia ens ha vençut, tot se’ns fa empalagós, gairebé no ens belluguem, sigui la deixadesa o els quaranta graus a l’ombra que ens mantenen ben rebullits. Recopilant consells ben vàlids de les converses amb els viatgers decidim creuar l’istme de Kra fins a Krabi, buscant el mar d’Andaman. Ens deixem atalaiar, del *songthaew* al vaixell, enganxina de colors, abandonats hores i hores amb cara de xai a una botigueta de bons aliments i quan ja hem fet prou despesa, cap a dins l’autobús.

Al port hi ha una noieta que somica, té els ulls ametllats i la cabellera negra i llisa, porta un vestit blanc i s’ha arrupit prop de la seva bossa. El seu company, un turista de nas vermell, explica amb veu alta i aires de sultà que aquesta noia està plorant per ell, - mai havia sortit de ko Samui i jo l’he portat a veure les altres illes i li he regalat roba -, ningú li dona veta però ell continua xerrant – vol deixar els seus fills i venir amb mi a Bangkok- recita gloriós del seu espectacle. S’acomiaten i ell marxa convençut de les seves dots de

mascle encandilador. El darrer cop que hem vist la noia del vestit blanc xerrava enganxada al telèfon mòbil feliçment enriolada. Curiós.

***Fins i tot la noia trista no triga gaire a recuperar
el "Sanuk"...***

Koh Pha Ngan. 17 abril 2003

Un parell d'horetes per carretera i creuem el país de canto, del golf de Tailàndia al mar d'Andaman. Estem ben distrets, seiem darrera el conductor i gairebé no gosem moure'ns, ho té tot empantanegat, camises esteses, pòsters de dones, coixins... Sembla que carregui bestiar, ens ha comptat i arranca decidit. Te uns ulls tant estiregassats que és difícil creure que s'hi veu, la cara arrugada i una rialla que ensenya el paladar. El nassarró no li acaba d'aguantar l'ulleram de cul de got i, com si fos un tic, arrufa el nas per fer-les pujar. Xerra animadament amb dos amics seus, qualsevol diria que fan de tot menys conduir. Li han badat una bossa de patates al costat del volant, tenen una nevereta plena d'aigua i l'obren per enfonsar-hi un got de plàstic i desassedegar-lo. Escullen una emissora que xerra tailandès, pel to de veu del locutor i les rialles dels tres amics diríem que escolten acudits, ells i la seva festa, com si estiguessin sols. El més jovenet s'entreté fent enfadar al conductor, li refrega una carta d'una noia conilleta i ell es resisteix tapant-se ben fort els ulls i arronsant el cap, el del mig els escarneix. Nosaltres anem de bòlit observant els disbarats d'aquests tres homes nens, ens avistem a cops de genoll per no distreure la festa, però se'ns ha nuat el coll quan hem vist que anàvem en direcció contrària, les fletxes de l'autopista ens apuntaven a nosaltres i un xiscler d'espant ha sortit dels seients de l'autobús falsament adormits. Els amics s'ho han agafat de broma, cargolats de riure, acaben de girar el trasto, llarg com és, al mig del carril principal, i com si no hagués passat res acompanyem als dos amics del conductor fins a la porta de casa. A nosaltres ens deixen a krabi, però lluny de tot arreu perquè haguem d'agafar un taxi, ja hi estem avesats.

***A Krabi el paisatge ens recorda a
una pel·lícula de pirates...
Ao Nang. 20 abril 2003***

La cala d'Ao Nang és plena de petxines trinxades, gairebé no es veu la sorra, hi ha una capa cruixent i gustosa de crustacis esmicolats, sembla que trepitgem closques d'ou. Les aigües són més verdoses i ben quietes, però l'espectacle més fascinant del mar d'Andaman són les illes rocoses. Tot és ple de penya segats escarpats que han quedat clavats al mig de les aigües, massissos punxeguts de roca calcària, *krast*, que s'erosionen amb deformacions estrambòtiques. Davant nostre la Chiken island, un pedrot de coll llarg i cap de pollastre, més enllà l'illa clau, i l'illa peix..., un espectacle de mil figures amb noms tant evidents que semblen de per riure. Tot de grutes rellueixen a la posta amb un degoteig d'aigua hipnotitzador, s'expliquen moltes rondalles de pirates que hi amagaven els seus tresors, diuen que la lluentor que s'escapa per les escletxes de les roques són els cofres d'or que encara han de ser trobats. També hi ha llegendes de princeses marines, meitat dona meitat peix, que viuen als llacs d'aigua dolça de dins les coves, segons la mitologia tai aquestes sirenes de bellesa embogidora han quedat atrapades a les muntanyes buides guardant el secret de la vida i la mort.

***Aquesta és la imatge típica de la zona de Krabi.
Ao Nang. 20 abril 2003***

Ens remullem, cadascú perdut dins les seves fantasies. De l'aigua en surt un retall de roca escantonada que ens fa sentir menuts, uns vuitanta metres de paret vertical amb els baixos modelats a cops d'onada i la vegetació que s'hi aferra amb desfici. Potser és això el què recordarem de Tailàndia, aquesta manera tant bona que te la natura d'absorbir-nos i fer-nos sentir poca cosa però immensament vius. I a la senyoreta Bang Bang, una noieta descarada que no vol que cap noi estigui massa sol, escarneix als turistes que li fan un lleig i intimida amb gràcia als nouvinguts. Les seves amigues s'esperen assegudes a l'ombra de les palmeres untant-se enriolades, ella li pispa el llibre que llegia el noi del nostre costat i només li tornarà a canvi d'una promesa, ens guinya l'ullet i marxa fent veure que reparteix targetes del local nocturn a la dona que arrossega el gibrell de pinyes pelades i al noi del plafó dels collarets.

Ens arribem a Ton Sai, la platja de Railae, enfilats dalt d'una *rua hang yao*, una barca de cua llarga que l'anomenen, és la llesca de fusta amb motoret que s'esvera repicant onades. Passem gairebé fregant les parets de roca escarpada, el rebuf de les onades escopides pel de sota de les roques ens fa trontollar, en surt un so fantasmagòric que es barreja amb els espetecs del motoret, no donem l'abast, esquitxats i aferrats allà on podem ens aturen a terra ferma.

***El “long tail” o “cua llarga” és el mitjà de transport que comunica les moltes illes de la zona.
Ao Nang. 20 abril 2003***

Estem perduts en un complex turístic esgarrifós, el soroll dels generadors i els aparells d'aire fred trenquen la calma que hi hauria d'haver en aquesta bassa d'aigües quietes, no sentim ocells i aquests aiguamolls n'estan farcits, ni els esquitxos dels peixos platejats que salten davant nostre. Seguim una parella que sembla que sap on va, creuant forats buits per dins les roques i esquivant estalactites gegantines que es cargolen amb les arrels seques que s'aboquen paret avall. Veiem arbres i roques sagrades, estan embolcallats amb robes de colors i repintats amb lletres que no entenem, és el camí fins a la casa dels esperits de la cova d'aigua dolça. Moments de silenci protegit pel gruix del rocam, esgarips d'alegria i esquitxos d'aigua, hem trobat la llacuna de Phra Nang, un glop d'aigües arrecerades de la fura del mar. Els forans es banyen gairebé conills i els tailandesos neden vestits, han ensacat als seus menuts dins d'armilles salvavides fent-los surar tant que no es poden bellugar.

***Els tailandesos tenen la curiosa costum de banyar-se amb la roba posada...
Ao Nanq. 20 abril 2003***

L'illa del pollastre queda aquí davant, asseguts a la sorra contemplem aquest espectacle de natura i rialles, pinyes pelades i crema del sol.

Ens estem a casa de la família Mee Mee, una parella jove que lloguen habitacions. Tenen dues filles adduïdes per l'aparell de televisió, reciten totes les músiques dels dibuixos animats i ballen bellugant el serrell retallat arran de nas, només se'ls hi veu galtes i rialla. El pare s'entreté fent tocs de pilota amb el taló, han fet rotllana amb una colla d'amics ben bé al mig de la vorera i es passen una pilota de vímet, la mare ens explica que és un joc molt popular, ens en diu el nom però som incapaços de recordar-lo. Ella plega la roba que ha rentat als hostes i vigila tot de peixos que es couen a la torratxa de terra, s'ajup a girar-los i quan gairebé han quedat socarrats els embolica amb un paper de diari i arracona el test.

L'arròs enganxós fa adormir la panxa i el cap- ens diu badallant des de la tombona un parent de la família Mee Mee que nosaltres confoníem amb el pare. Ens veu carregats amb les motxilles i s'alça tot carrincló per portar-nos a on sigui per pocs *bats*. Camí de l'oficina d'immigració creuem les plantacions de pinyes i el cementiri del poble, tots els nínxols sobresurten de terra com uns caus plens de coloraines, vist de lluny és un turó bonyegut i voltat de palmeres. Dels arbres de cauxú en penja una cassoleta, els hi han ratllat l'escorça per extreure'n el suc, ens sembla entendre que són propietat d'un fabricant de làtex. Cases de fusta esberriades enmig de la selva i rierols que es passegen perduts. No fa drecera per ensenyar-nos ben bé tot el poble, explica que les cases són enlairades per no ofegar-se amb els aiguats i que les més velles són fetes de canya de bambú. S'assegura que no ens perdem, el port queda just darrera de l'oficina i tenim un parell d'hores per refer la paperassa. Fotos, fotocòpies i uns quants *bats* i sembla que ens deixaran quedar deu dies mes a Tailàndia.

El reportatge: Rama IX i la dinastia Chakri.

Phrabaatsomdet Boramintaramahaphumiphonadunyadet. Per nosaltres, un nom d'impossible pronunciació. Pels tailandesos, el nom del novè rei de la dinastia Chakri o, el què és el mateix, del rei de Tailàndia. També conegut amb el nom de Bhumibol o Rama IX, sa majestat forma part de la dinastia que regna Tailàndia des de l'any 1782, any en que el rei Taksin fou derrocat i executat i que fou substituït per Chao Pnya Chakjri, més tard denominat Rama I.

Nascut als Estats Units al 1927 i educat entre Bangkok i Suïssa, sa majestat Bhumibol va accedir al tro a l'any 1946, després de la mort de Rama VIII, convertint-se així en el monarca actual del regnat més llarg del món amb més de 50 anys d'història.

El rei Rama IX i senyora...

Amb un consell privat compost per 14 assessors reials que l'ajuden en el compliment dels seus deures formals, sa majestat Bhumibol o Rama IX té molt en compte de donar una bona imatge. Es podria dir que en les tantes fotografies que hi ha arreu del país pretén mostrar dues cares ben diferents: una amb la que apareix ben guarnit amb les joies de la corona i rodejat amb la família donant una imatge de grandesa, i una altra amb la que es mostra vestit de manera informal sempre amb una camera fotogràfica penjada al pit i rodejat de ciutadans, mostrant així una imatge de persona interessada en retratar qualsevol detall dels racons que visita i molt propera a la seva gent.

No hi ha lloc del país on no s'hi noti la seva presència, ja sigui en el munt de cartells il·luminats a les carreteres o autopistes, o en fotos penjades a les parets de tots els establiments comercials de la nació. I per si de cas això no fos suficient, Rama IX, amant de jazz i saxofonista, és el compositor del himne nacional titulat "Pluja que cau", que acompanya a les fotos de la família reial que es mostren abans de la projecció de cada pel·lícula als cines de tot

el país, no abans sense haver avisat a l'audiència de que es posi en peu amb el missatge "You must show your respect our king" (Heu de mostrar el vostre respecte al nostre rei).

Considerat pels habitants del país com un semidéu, degut en part a una deferència amb respecte a la tradició, però també gràcies al seu impressionant nombre d'obres públiques, el rei Bhumibol o Rama IX, per ordre constitucional, mai pot veure's exposat a cap classe d'acusació o acció en contra i en tot moment ha d'esmentar-se'l en una posició de respecte reverencial. No obstant, ni la constitució ni l'alt estatus de la monarquia impedeixen al poble thai murmurar en privat sobre la reialesa. Molts tailandesos, per exemple, són partidaris de que hauria de ser la princesa Sirindhorn, procedent d'una altra dinastia, la successora del tro, tot i que ningú s'atreveix a dir-ho en veu alta. També hi ha endevinaires de la nació que ja fa temps han profetitzat que la dinastia Chakri acabarà amb l'actual Rama IX. En conjunt, les diverses murmuracions i especulacions que s'expliquen en relació a les trifulgues reials serien suficients per conformar una exquisida fàbula medieval.

Consells i curiositats:

El visat per entrar a Tailàndia es totalment gratuït i es tramita al mateix aeroport a l'arribada. Ara bé, la seva extensió és d'un mes just. A partir d'aquest període de temps, cada dia de més que s'estigui al país suposarà una multa de 200 batts (uns 5 Euros) que serà cobrada al mateix aeroport al moment de sortir del país. Per tal d'estalviar-se aquesta pena hi ha tres camins possibles: La que resulta menys econòmica i per tant menys recomanable és la de visitar una de les tantes botigues autoritzades per vendre l'extensió del visat. Una altra opció és anar a la oficina d'immigració més pròxima, on per un total de 1000 batts (uns 24 Euros) allarguen el visat per un període de 10 dies no prorrogables (és recomanable portar dos fotografies de carnet al damunt, ja que així el tràmit resultarà més ràpid i barat). O bé, per altra banda, es pot optar per sortir de Tailàndia i visitar un país veí, encara que només sigui per un dia, i tornar a entrar després. En el moment que es creua la frontera per entrar de nou a Tailàndia el visat s'allargarà automàticament i de forma gratuïta durant un període de temps que pot arribar als tres mesos depenent del país d'origen.

No sempre és dolent estar amb l'aigua al coll...

Coordinació tècnica: Xavier Mas Planella
Redactat de la crònica: Olga Tenas Marquet
Reportatge i consell i curiositat: Albert Soler Casas
Fotografia i peus de foto: Francesc Xavier Bonada Tenas
Traducció al castellà: